

— nasilje okupatora i kontrarevolucija;
 — zapadnoprimorska oblast, izgradnja narodne vlasti;
 — partizansko školstvo, ciklostilne tehnike, sanitetske stanice, refejne stanice.
 Izloženo fotografsko i dokumentarno gradivo dopunjuju skice i geografske karte; manje je izloženo oružja i drugih predmeta.

Prijevod sa slovenskog:
 Dolores Ivanuša

ABSTRACT

The revised display of the Tolmin Museum collection

J. Pirc

The Tolmin Museum Collection forms part of the Goriški Museum. In 1984 some department displays, from ethnology to National Liberation War, were renewed. The author give sa detailed description of every department, whose displays are housed in relatively small exhibition rooms, with the intention of presenting a systematic review of the culture of this region.

Galerija Borisa Mardešića u Komiži

Joško Božanić,

Galerija B. Mardešić, Komiža

Svojom izložbom u Palais des Beaux-Arts u Bruxellesu 1980. godine, Boris Mardešić dosegao je do tada najvišu

točku svoje slikarske afirmacije na evropskoj likovnoj sceni obišavši svojim slikama sve najuglednije galerije dostupne samo vrhunskim majstorima kista. Evropska likovna kritika stvorila je ime slikara kozmičkih vizija, slikara koji je svojom likovnom imaginacijom proširio vizuru ljudskog oka u makroprostore i mikroprostore materije.

U zenitu svoje, po mnogo čemu, jedinstvene umjetničke avanture, Boris Mardešić vraća se svom ishodištu, svom rodnom mjestu, svojoj Komiži. Poslije svoje briselske izložbe on odlučuje darovati Komiži veći broj svojih reprezentativnih slika i Skupština Mjesne zajednice Komiže na svom sastanku 1. rujna 1980. daje podršku ovoj inicijativi i obavezuje se da će za buduću Galeriju Borisa Mardešića osigurati prostor u reprezentativnoj zgradi Spomen-doma u Komiži. U ljeto 1981. Boris Mardešić priređuje u Komiži retrospektivnu izložbu svog slikarskog puta i ukupni fondus ove izložbe namjenjuje budućoj galeriji u Spomen-domu.

Ta Komiža je svoje slikare navikla cijeniti po tome koliko su oni uspjeli realistički vjerno naslikati njeno vlastito lice, njene gajete, leute, njenu tvrđavu, njene kalete i trošne kamene fasade u odrazu mora, ta ribarska i težačka Komiža referendumom izglasa samodoprinos za uređenje Galerije Borisa Mardešića.

Dan otvaranja ove galerije (27. 7. 1984. g.), sretan je datum u povijesti ovog mjesta. Komiža je dobila hram likovne umjetnosti koji bi trebao biti središte ne samo kulturnog već i društvenog života njezina. U malome mjestu izme-

đu Galerije i krčme malen je put. Hoće li ovdje, u ovome mjestu romantične likovne tradicije, jedna galerija biti jača od krčme — pitanje je smisla jedne promišljene i plemenite akcije ljudi dobre volje.

Boris Mardešić vratio je zavičaju svoj umjetnički dug najljepšim darom koji je mogao dati. Ako ovaj čin davanja bude poticaj razvoju sadržajnijeg i bogatijeg kulturnog življenja u rodnom mjestu i na otoku iz kojega je ponikao i krenuo u svijet, Boris Mardešić postići će sve što je kao slikar mogao postići.

ABSTRACT

The newly-opened Gallery of Boris Mardešić in Komiža

J. Božanić

A retrospective exhibition of Boris Mardešić (a painter from Komiža), organized in 1981 and later made a permanent feature of the Boris Mardešić Gallery — housed in the Memorial House in Komiža — was opened in May 1984. The paintings were donated by the artist to his native city. Through this exhibition the Gallery hopes to establish itself as one of the centres of cultural and social life.

Postava odjela brodogradnje u Muzeju grada Trogira

Josip Miliša

Muzej grada Trogira, Trogir

U okviru programa obilježavanja 40. godišnjice uspješnog rada i djelovanja SOUR brodograđevne industrije »Jozo Lozovina Mosor« Trogir, pored ostalog, planira se nova postava odjela brodogradnje u Muzeju grada Trogira, prigodna izložba o razvoju brodogradnje u Trogiru i početak radova na otvaranju *Spomen-sobe* — muzeja u krugu samog Brodogradilišta. Za realizaciju tog programa imenovane su posebne komisije koje trenutno intezivno rade na realizaciji naznačenog programa, naročito na prikupljanju građe.

Sada su u Muzeju grada Trogira, u jednoj manjoj prostoriji, postavljena 4 panoa na kojima je izloženo oko 50 fotografija bez oznaka — legendi. Na tim fotografijama prikazana je izgradnja brodova od drva i željeza. Tu se nalazi model broda »Obrovac« — prvi željezni brod koji je 1959. godine

S otvorenja Galerije Borisa Mardešića u Komiži

izgrađen u trogirskom brodogradilištu, jedna brodska škrinja i jedno kormilo. Taj postav ne odgovara sadržajno niti konceptijski i nije predstavljao poseban odjel u Muzeju.

S obzirom da brodogradnja datira u Trogiru od njegovog osnutka (oko 380. god. prije n.e.), i da je u prošlosti i danas glavna privredna grana tog grada i njegove okoline, to je zaista neophodno da se bogata prošlost brodogradnje dostojno prezentira u Muzeju kao poseban odjel.

Iz sačuvanih dokumenata vidi se da su brodovi izgrađeni u trogirskim škverićima sudjelovali u poznatoj pomorskoj bitci s Turcima 1571. god. kod Lepanta. Drveni pijetao, koji se čuva u Muzeju, trofej je obitelji Cipico, koji su ga skinuli s pramca turske lađe.

Prema idejnoj skici za postavu odjela brodogradnje, iako na malom prostoru od oko 35 četvornih metara prostora, prikazat će se u tekstu, slikama, maketama i modelima brodova, nacrtima, brodograditeljskim alatom i drugim predmetima prošlost brodogradnje u Trogiru od prvih dana do danas. Najviše prostora dat će se prikazu razvoja brodogradnje u poslijeratnom periodu, jer je u tom razdoblju to brodogradilište doživjelo nagli razvoj. Od obitelji bivših trogirskih brodograditelja prikupljeno je dosta alata, skica i nacrti te fotografija i drugih vrijednih dokumenata. Najviše građe prikupljeno je od obitelji dip. ing. Marina Katalinića, s dugom brodograditeljskom tradicijom. Na žalost kod drugih obitelji našlo se veoma malo

građe. Iako kasno, i ovo je bio prvi momenat da se danas pokrene ova akcija, kako bi se prikupila građa koja je još sačuvana.

Prostor koji je sada planiran je privremen. Uskoro se računa da će taj prostor biti povećan — udvostručen. Nakon iseljenja stanara iz zgrade Muzeja proširit će se prostor u Muzeju i tada će se konačno riješiti problem prostora Odjela brodogradnje. Ovom prilikom odabrat će se građa za proširenu postavu.

Projekt opreme, selekciju predmeta i postavu muzejske građe izvršit će stručnjaci Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Split a osobno će stručnim radom rukovoditi prof. Davor Domančić. Planira se da će Odjel brodogradnje biti svečano otvoren 28. X. 1984. godine — na Dan oslobođenja Trogira.

U (staroj) upravnoj zgradi SOUR-a brodograđevne industrije »Jozo Lozovina — Mosor« određeni su prostori za Spomen-sobu — muzej brodogradilišta. Tu će biti stalna izložba o razvojnom putu tog radnog kolektiva. Tu će se naći gotovo cjelokupna značajnija građa — pisani dokumenti, fotografije, modeli i makete brodova izgrađenih u tom brodogradilištu, nagrade, priznanja i odlikovanja kolektiva i ostali značajni dokumenti iz rada kolektiva. Tu će se čuvati i značajniji pisani dokumenti — arhiv. Ovom prilikom, sakupljajući građu za odjel brodogradnje u Muzeju grada Trogira, prikupit će se veći dio građe i za buduću postavu muzeja unutar brodogradilišta.

Ovih dana primljen je u stalni radni odnos novi radnik u Brodogradilištu, koji sada radi na prikupljanju građe a kasnije će raditi kao kustos muzeja.

ABSTRACT

The shipbuilding display in the City Museum of Trogir

J. Miliša

As part of the program to commemorate the 40th anniversary of the shipbuilding industry »Jozo Lozovina Mosor« in Trogir, a new shipbuilding display of the City Museum is planned, as is an exhibition on the development of shipbuilding in Trogir and the opening of a Memorial room in the Shipyard. Equipment, the selection of objects and the display of museological material for the project will be made by professionals from the Regional Institution for the Protection of Cultural Monuments in Split.

Etnografski kompleks u Jaguplijama

Ljubica Igić

Muzej Požeške kotline, Slavonska Požega

Veliki je zadatak naših muzeja i drugih srodnih ustanova da se bar poneki ostaci naše bogate ruralne kulture spase od propadanja i ostanu kao svjedoci načina življenja naših predaka.

Požeška kotlina obiluje ostacima karakteristične ruralne arhitekture ovoga kraja. Ako krenemo od zapada prema istoku Požeške kotline, možemo vidjeti kuće, kijere, drvene ambare koji predstavljaju tipičan primjer ovdašnje arhitekture.

Jedno od 203 sela u Požeškoj kotlini je selo Jaguplije, udaljeno od Požege oko 9 km. Selo ima šezdesetak kuća i oko 250 stanovnika. Tu je pronađena jedna od najstarijih kuća u Požeškoj kotlini, stara oko 120 godina. Građena je od nepečene cigle, a pokrivena raženom slamom. Okrečena je plavom bojom. Na ulazu je uvučeni trijem, koji ne ide duž cijele kuće. Na lijevoj polovini kuće nalazi se ulaz u podrum, koji je specifičan po natkrovu na dvije vode. Pokriven je crijepom novije izrade.

Tu se, osim kuće, nalazi kijer i mala štala, koji su također građeni od ne-

Dio etnografskog kompleksa u Jaguplijama

